

Χορός ηλιθίων σε ρυθμό μαυραγορίτικο

Γιάννης Μηλιός

Η Ελλάδα ανήκει στις πιο αναπτυγμένες χώρες του πλανήτη από καπιταλιστική άποψη (επομένως και με κριτήριο το κατά κεφαλή προϊόν). Από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κατατάσσεται στις 33 πιο «προηγμένες οικονομίες» (advanced economies) του κόσμου, υπερέχοντας αρκετών άλλων χωρών που ανήκουν επίσης στην κατηγορία αυτή (Σλοβενία, Τσεχία, Κορέα, Μάλτα, Πορτογαλία, κ.ά.). Μέχρι το τρίτο τετράμηνο του 2009, η παγκόσμια οικονομική κρίση είχε πλήξει την ελληνική οικονομία σε μικρότερο βαθμό συγκριτικά με τις περισσότερες από τις άλλες χώρες της κατηγορίας της: Το ελληνικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά λιγότερο από 2% το 2009, έναντι μείωσης 4,1% του ΑΕΠ της Ευρωζώνης συνολικά και 5% της Γερμανίας.

Εντούτοις, κατά τους τελευταίους μήνες τα δημόσια οικονομικά της χώρας γνωρίζουν μια εντονότατη κρίση: Καίτοι το υψηλό ελληνικό δημόσιο χρέος και δημοσιονομικό έλλειμμα βρίσκονται σε συγκρίσιμα (ή και κατώτερα) επίπεδα με εκείνα αρκετών άλλων «προηγμένων οικονομιών» (καθώς η παγκόσμια οικονομική κρίση πλήττει τα δημόσια οικονομικά των περισσότερων χωρών), οι διεθνείς δανειστές της ελληνικής κυβέρνησης εμφανίζονται όλο και περισσότερο απρόθυμοι να συνεχίζουν να την δανείζουν, με αποτέλεσμα τη ραγδαία αύξηση των επιτοκίων δανεισμού (άρα και της διαφοράς των ελληνικών ως προς τα γερμανικά επιτόκια δανεισμού –τα περίφημα σπρεντς). Μάλιστα, τις τελευταίες μέρες τα επιτόκια με τα οποία μπορεί να δανειστεί η ελληνική κυβέρνηση ξεπέρασαν όχι μόνο εκείνα όλων των προηγμένων χωρών, αλλά και πολλά από τα επιτόκια δανεισμού κυβερνήσεων «αναπτυσσόμενων χωρών» του Τρίτου Κόσμου.

Τι είναι άραγε αυτό που δημιουργεί την «ελληνική διαφορά»;

Είναι αφενός η ακραία νεοφιλελεύθερη αρχιτεκτονική της Ευρωζώνης, που αναγορεύει τις χρηματοπιστωτικές αγορές σε απόλυτο κριτή και μοναδικό μηχανισμό επιτήρησης-πειθάρχησης των οικονομικών επιδόσεων κάθε χώρας. Σαν αποτέλεσμα, ουσιαστικά απουσιάζει ένας σαφής μηχανισμός δανεισμού τελευταίας καταφυγής για τις χώρες-μέλη της Ευρωζώνης. Ο μηχανισμός που συνομολογήθηκε κατά την τελευταία Σύνοδο Κορυφής παραμένει συγκεχυμένος ως προς τις δράσεις του, ενώ ταυτόχρονα συνεχίζει να εξαρτάται από τις αποφάσεις των αγορών: Ενώ το ΔΝΤ προσφέρει δανειακή στήριξη με επιτόκια γύρω στο 2,5%, οι Ευρωπαίοι μιλάνε για στήριξη (με τη συμμετοχή μάλιστα του ΔΝΤ) με επιτόκια ανάλογα με εκείνα των αγορών. Επιπλέον, επιμένουν ότι ο μηχανισμός «δεν χρειάζεται να ενεργοποιηθεί», δηλαδή οι «αγορές» μπορούν να συνεχίσουν με τις «συνήθεις μπίζνες». Μέσω της Ελλάδας οι αγορές τεστάρουν την αντοχή του ευρώ.

Αφετέρου όμως, η «ελληνική διαφορά» προκύπτει από την παροιμιώδη ανικανότητα της ελληνικής κυβέρνησης, που έχει «εμπιστοσύνη στις αγορές» («δεν χρειάζεται ευρωπαϊκή στήριξη»), ενώ ταυτόχρονα διαρρέει ότι διαπραγματεύεται τη στήριξη (και την ενδεχόμενη αναθεώρηση του συμφωνηθέντος «μηχανισμού») κ.ο.κ. Οι εγχώριοι και διεθνείς επιχειρηματίες (δηλαδή οι κερδο-σκόποι, διότι αν ήταν ζημιο-σκόποι θα έπαυαν να είναι και επιχειρηματίες) θεωρούν ότι η παρούσα ελληνική ηλιθιότητα είναι η χρυσή ευκαιρία για να εξοφλήσουν όλα τα «ανεξόφλητα γραμμάτια»: Όχι μόνο «να βγάλουν λεφτά» με τα επιτόκια (οι με κρατικές εγγυήσεις ενισχυόμενες ελληνικές τράπεζες διαφημίζουν ήδη «αποδοτικές τοποθετήσεις» σε ελληνικά ομόλογα), αλλά να αποψιλώσουν όσα δικαιώματα της εργασίας υφίστανται ακόμα, να καταβαρθεύσουν τους μισθούς και τις συντάξεις.

Θα διαπιστώσουν ότι «λογαριάζουν χωρίς τον ξενοδόχο»!